

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Південноукраїнський державний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

І. О. Лук'янченко

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ
«ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальність 014 Середня освіта. Мова і література (англійська)

Одеса – 2021

Друкується за рішенням Вченої Ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол засідання № 10 від 25.03.2021 р.).

І. О. Лук'янченко

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Порівняльна типологія англійської та української мов» (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спец. 014 Середня освіта. Мова і література (англійська)). Університет Ушинського. Одеса, 2021. 74 с.

Рецензенти:

О. В. Попова, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету іноземних мов Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.

Г. В. Сивокінь, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Одеської державної академії будівництва та архітектури.

Методичні рекомендації призначені для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Порівняльна типологія англійської та української мов» здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (англійська). Рекомендації містять загальні вказівки щодо підготовки до практичних занять, наведено плани практичних занять, рекомендації до самостійної роботи, питання та тести для самоперевірки, запропоновано завдання для індивідуальної роботи, наведено питання для складання екзамену, список рекомендованої літератури, критерії оцінювання.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Плани практичних занять та рекомендації щодо підготовки до практичних занять	7
Індивідуальна робота	39
Самостійна робота	43
Тести для самоконтролю	47
Питання для самоконтролю	59
Підготовка до екзамену	62
Критерії оцінювання	64
Рекомендована література	71

Мета навчальної дисципліни: ознайомити майбутніх філологів-вчителів з типологічними особливостями англійської та української мов в порівняльному аспекті з точки зору системного підходу до мови, навчити їх розпізнавати, аналізувати та пояснювати ізоморфні та аломорфні риси порівнюваних мов та враховувати типологічні відмінності у комунікативній діяльності, при перекладі та в практиці викладання англійської мови як іноземної. Так, вивчення курсу порівняльної типології покликане як запобігти інтерферуючому впливу рідної мови, так й підготувати майбутніх викладачів на базі ґрунтового знання структур української та англійської мов попереджати типові помилки та знаходити ефективні шляхи їх усунення.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Порівняльна типологія англійської та української мов» студенти мають опанувати знання з таких навчальних мовознавчих дисциплін, як мовознавство, лексикологія, практична та теоретична граматики, практична та теоретична фонетика, стилістика.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, порівнювати, характеризувати історичні надбання світового мовознавства, а також сучасні лінгвістичні течії та напрями.

ПРН 2. Доречно використовувати англійськомовну та українськомовну спеціальну термінологію в галузі лінгвістики та літературознавства.

ПРН 4. Демонструвати знання англійської мови на рівні C2.1 в усіх видах мовленнєвої діяльності в умовах комунікативного контексту.

ПРН 6. Аналізувати й структурувати мовний/мовленнєвий та літературний матеріал з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ПРН 7. Демонструвати англійськомовну комунікативну компетентність (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний, дискурсивний компоненти).

ПРН 14. Використовувати необхідний інструментарій для проведення науково-дослідної роботи, пов'язаної з лінгвістичними, літературознавчими, лінгводидактичними та методичними проблемами.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти:

- знає терміносистему, необхідну для розуміння та аналізу типологічних мовних явищ в порівняльному аспекті;
- називає типологічні ознаки англійської та української мов;
- визначає спільні та відмінні риси порівнюваних мов на фонетичному, лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях;

- називає типові помилки, що виникають у зв'язку з інтерференцією англійської та української мов.

Здобувач вищої освіти *вміє*:

- надавати типологічні характеристики мовних явищ, які є ізоморфними/ аломорфними для відповідних підсистем англійської та української мов, з урахуванням досягнень сучасних лінгвістичних досліджень;

- розрізняти та аналізувати ізоморфні й аломорфні риси та явища в мікросистемах англійської та української мов;

- враховувати у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах;

- на основі спостереження мовних фактів долати мовну інтерференцію англійської та української мов шляхом виявлення схожих та відмінних рис обох мов;

- використовувати необхідний інструментарій порівняльно-зіставних методів для проведення науково-дослідної роботи, пов'язаної з лінгвістичними, літературознавчими, лінгводидактичними та методичними проблемами.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти у контекст змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність: здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в галузі лінгвістики, методики викладання англійської мови, літературознавства та в організації і забезпеченні освітнього процесу з навчання/викладання англійської мови у старшій школі та закладах освіти різних рівнів акредитації, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність обирати відповідну форму спілкування, інтегральна якість, що синтезує в собі загальну культуру спілкування та її специфічні прояви в професійно-навчальній діяльності, зокрема ведення дискусій з проблемних питань, що стосуються типологічних особливостей англійської та української мов.

ЗК-5. Здатність до збору та аналізу інформації з різних джерел, спрямованість на її критичну оцінку, зокрема інформації з порівняльної типології.

ЗК-7. Здатність організувати процес наукових досліджень, проводити наукові експерименти, представляти результати досліджень, володіння сучасною методологією і методикою дослідження в професійній галузі, зокрема використовувати порівняльно-зіставні методи у власних дослідженнях.

ЗК-8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-9. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, адаптуватись та діяти в новій ситуації.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-1. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі лінгвістичних досліджень, зокрема терміносистемою, необхідною для розуміння та аналізу типологічних мовних явищ в порівняльному аспекті.

СК-4. Здатність до реалізації всіх видів мовленнєвої діяльності, до використання англійської мови (на рівні C2.1) в умовах комунікативного контексту, володіння стратегіями соціальної взаємодії з метою запланованого прагматичного ефекту у вигляді бажаного впливу на партнера по комунікації.

СК-7. Здатність аналізувати навчальну діяльність учнів/студентів, прогнозувати труднощі засвоєння учнями/студентами мовного й мовленнєвого матеріалу та оволодіння мовленнєвою діяльністю, на базі ґрунтовного знання структур української та англійської мов прогнозувати та попереджати помилки учнів/студентів.

Міждисциплінарні зв'язки: передбачаються зв'язки з такими навчальними дисциплінами, як-от: «Загальне мовознавство», «Методика викладання англійської мови у старшій школі», «Методика викладання іноземної мови та світової літератури у ЗВО», «Іншомовна комунікація у науковому та навчальному дискурсах (основна іноземна мова)», і, ширше, з цілою низкою лінгвістичних і філологічних наук.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
рекомендації щодо підготовки до практичних занять

1. Готуючись до відповіді на теоретичні запитання за планом практичного заняття, уважно вивчіть конспект лекції. Перевірте повноту вашого конспекту за рекомендованими у плані заняття посібниками із порівняльної типології англійської та української мов. Виділіть ключові поняття та терміни. Обов'язково перевірте їхню вимову та тлумачення, впишіть необхідні визначення та перевірте своє знання основних категорій розділу.

2. Складіть план вашої відповіді. Продумайте/напишіть стислий конспект відповіді за складеним планом, не користуючись конспектом лекції. Це надасть вам змогу відчувати, наскільки впевнено ви володієте теоретичною інформацією.

3. Ваша відповідь не повинна займати більше 5-8 хвилин. Це потребує від вас умінь відділяти суттєву інформацію від другорядної. Виклад матеріалу повинен бути лаконічним, але не забувайте про необхідність ілюструвати теоретичні положення власними прикладами.

4. Коректна за змістом, ваша відповідь має бути коректною й за формою. Не забудьте, що вам належить викладати інформацію в науковому стилі. Пам'ятайте про логіку вашого виступу. Ваша відповідь має наблизитися за стилем до виступу на науковій конференції або захисту випускної роботи здобувача вищої освіти. Це передбачає, по-перше, визначення кожного терміну. По-друге, ви не повинні обмежуватись однією точкою зору на ту або іншу наукову проблему. Викладаючи погляди науковців, не забудьте привести повне ім'я вченого. По-третє, при характеристиці декількох типів чи видів певного явища спочатку перелічіть всі типи або види, тільки потім давайте характеристику окремим типам або видам, обов'язково вкажіть ім'я вченого, на праці якого ви сираєтесь, якщо існують різні класифікації/підходи до визначення певного явища.

5. Намагайтеся сформулювати власну точку зору щодо тієї або іншої проблеми. Ваша точка зору може співпадати або не співпадати з точкою зору лектора або автора прочитаної наукової праці. Головне, щоб ви прагнули до самостійного мислення і вміли аргументувати своє бачення проблеми.

6. Виконайте практичні завдання за планом заняття. Перед виконанням завдання уважно прочитайте інструкцію до цього завдання. Якщо ви не впевнені у своїй відповіді, перегляньте текст відповідної лекції та розділ посібника, уважно перечитайте приклади. Якщо необхідно зверніться до словника.

MODULE 1
PHONETIC (PHONOLOGICAL) AND LEXICAL SYSTEMS
IN ENGLISH AND UKRAINIAN

CONTENT MODULE 1. CONTRASTIVE TYPOLOGY AS A SCIENCE

1. CONTRASTIVE TYPOLOGY AS A SCIENCE.
HISTORY OF TYPOLOGICAL INVESTIGATIONS

Objectives:

1. *To understand the subject and aims of Contrastive Typology as a science.*
2. *To understand the notional apparatus used by Contrastive Typology.*
3. *To distinguish methods employed in Contrastive Typology.*
4. *To analyse the sources of development of Contrastive Typology as a branch of Linguistics.*

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. What is Contrastive Typology? What is the difference between Contrastive Typology and Contrastive Linguistics? Name aims and tasks of Contrastive Typology.
2. Discuss the peculiarities of the typological method, the comparative method and the contrastive linguistic method.
3. Characterize the principal linguistic methods employed in contrastive typology (the deductive and the inductive methods, the statistic method, the immediate constituents method, the transformational method, the substitutional method).
4. Speak on Greenberg's indexes method.
5. Comment on the beginning of typological investigations in the 19th century (A. Arno & C. Lanslo, F. Schlegel, A. Schlegel, W. Humboldt and others).
6. Speak on Prague school linguists (N. Trubetskoj, V. Mathesius, V. Skalička and others) and their contribution to typological investigations.
7. Name the linguists of the 20th century and comment on their contribution to Typological and Contrastive Linguistics.
8. Speak on typological investigations in Contrastive Typology of English and Ukrainian of the 20th-21st centuries.

Do the following tasks:

Task 1. Give the characteristic of the English and Ukrainian languages (families of

languages, language type, etc.).

Task 2. *With the help of the ICs method analyze the following words.*

Model: kitten – the word consists of 6 letters forming a root morpheme, 4 sounds forming 2 syllables, the first is CV syllable and the second is CC syllable.

- Fiddle, reading, argumentation, sooner.
- Читати, кішка, школа, забувший.

Task 3. *On the basis of concrete examples comment on applicative potential of Contrastive typology for teaching EFL.*

RECOMMENDED LITERATURE

1. Березенко В. М. Порівняльна типологія англійської та української мов. Київ : Освіта України, 2011. 140 с.
2. Зеленецкий А. Л. Сравнительная типология основных европейских языков : учебн. пособ. Москва : Академия, 2004. 252 с.
3. Лук'янченко І.О. Практикум з порівняльної типології англійської та української мов : навч. посібник для студентів ст. курсів та викл. фак. та ін-тів іноз. мов. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2012. 97 с.
4. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
5. Левицкий А. Э., Борисенко Н. Д., Борисов А. А., Иванов А. А., Славова Л. Л. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков. К., 2009.
6. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.
7. Whaley L. J. Introduction to typology : The unity and diversity of language. Newbury Park, 1997. 352 p.

CONTENT MODULE 2. TYPOLOGY OF THE PHONETIC (PHONOLOGICAL) AND LEXICAL SYSTEMS IN THE CONTRASTED LANGUAGES

2. TYPOLOGY OF THE PHONETIC AND PHONOLOGICAL SYSTEMS (PART 1)

Objectives:

1. To distinguish typological constants of contrasting at phonetic/phonological levels.
2. To analyse typological characteristics of the vowel and consonantal systems in English and Ukrainian.
3. To distinguish isomorphic and allomorphic structural types of syllables in English vs. Ukrainian.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. What are the typological constants of contrasting at phonetic/phonological levels?
2. Speak on typology of the vowel systems of English and Ukrainian. What are English and Ukrainian vowel binary oppositions?
3. Discuss typological characteristics of the consonantal systems in the contrasted languages. What are English and Ukrainian binary and multiple oppositions?
4. Name common and divergent structural types of syllables in English vs. Ukrainian.

Do the following tasks:

Task 1. Analyse the phonetic structure of the words below and point out consonant or vowel sounds characteristics only of English or only of the Ukrainian language.

- There, father, looking, sure, whale, bud, victorious, moisture, Friday, John, two-fifths, cutter, world, honour.
- Грати, ступінь, йти, розрісся, мимохіть, ляльковий, цвяхи, боротьба, знаряддя, бджола, сіно, зрада, щасливий, вугілля, в'їзд.

Task 2. Compare the English and Ukrainian binary oppositions and point out the main allomorphic features characterizing the vowel systems in the contrasted languages.

Model: cat-cart – fully front vs. back advanced vowels

- Bay-by, cart-cut, man-moon, bay-bow, merry-Mary, tea-too, buy-bare, pot-port, beat-boot, fool-fall.
- Син-сон, ліс-лес, клен-клан, жир-жар, мир-мор, віл-вал, клин-клен, тир-тур, сом-сам, міх-мох.

Task 3. Compare the English and Ukrainian words and point out binary or multiple consonantal oppositions.

Model: berry-very – binary opposition of occlusive vs. constrictive initial consonants.

○ *Take-date, fight-site, deal-heel, sat-hat, pool-tool, date-gate, pay-bay, seat-seed, coat-goat, white-light.*

○ *Дай-зай, тиск-диск, вил-міл-кіл, трати-драти, сачок-гачок, кава-зава, брати-прати, хочу-ходжу.*

Task 4. Define the syllabic structure of the given words and distinguish the types of syllable in the contrasted languages. On the example of each word explain the principles and rules of syllabification in the contrasted languages.

○ Ready, gardening, about, pity, because, house, dictation, fiddle, destroyer, curtain, fire, function, pretty, parcel, conversation.

○ Біологія, лист, земляни, братств, вільний, життя, боягуз, беззубий, сіно, дитинство, бажання, зарічний, коріння, верховний, змерз, окати.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Бровченко Т. О., Корольова Т. М. Фонетика англійської мови (контрастивний аналіз англійської та української вимови) : підручник. Миколаїв, 2006. 300 с.
2. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
3. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
4. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

3. TYPOLOGY OF THE PHONETIC AND PHONOLOGICAL SYSTEMS (PART 2)

Objectives:

1. To analyse common and divergent characteristics of word-stress and utterance stress in the contrasted languages.
2. To distinguish common and divergent in intonation in English and Ukrainian.
3. To discuss interference of the Ukrainian language into English on the phonetical level and ways of its overcoming in foreign language study.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Characterise common and divergent characteristics of word-stress in English and Ukrainian. Give your own examples to illustrate how word stress in Ukrainian can express different morphological categories (up to 10 examples).
2. What do you know about utterance stress in the contrasted languages?
3. Comment on common and divergent in intonation in English and Ukrainian.

Do the following tasks:

Task 1. Analyse the word stress in the following English and Ukrainian words.

- Oaklet, pyrotechnic, irrecognizability, instrumental, seventeenth, undervalue, schoolboyshness, record – to record, ill-paid, spoonful.
- Лікарський – лікарський, мелодійність, найновітніший, генерал-майор, пізнати – пізнавати, щонайважливіше, жовто-блакитний, Білгород, плодючий, весна-весни.

Task 2. Compare the intonation patterns of the following English sentences with the intonation patterns in their Ukrainian opposites. Point out the isomorphic and allomorphic features in each English and Ukrainian intonation pattern.

1. Is she already, here, then? 2. She was, of course, quite right. 3. And the children? 4. "What are you doing?" cried Doris. 5. How beautiful it is! 6. Usually easy-going and kindly, Mary was now venomous. 7. Didn't she know that he was married? 8. Why didn't you tell me? 9. Will you tell me the time? 10. There were blue, red, yellow, pink and white flowers there. 11. Come in! 12. Stop talking! 13. "You understand, Doris, don't you?" 14. Does he learn German or French? 15. He doesn't speak Italian.

Be ready to present your report on the topics:

Interference of the Ukrainian language into English on the phonetic level and ways of its overcoming in EFL classroom.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Бровченко Т. О., Корольова Т. М. Фонетика англійської мови (контрастивний аналіз англійської та української вимови) : підручник. Миколаїв, 2006. 300 с.
2. Волошок І. Ю. Інтерференція та її типи на різних мовних рівнях. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. 2012. Вип. 62. С. 81-85.
3. Еременко Т. Е., Королева Т. М. Типология интонации. Одесса, 1986. 125 с.
4. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
5. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янусян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

4. TYPOLOGY OF THE LEXICAL SYSTEMS (PART 1)

Objectives:

1. To distinguish typological constants of contrasting at lexical level.
2. To define isomorphic and allomorphic features of different classes of lexicon in the languages contrasted.
3. To analyse the types of motivation in English and Ukrainian.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. What are typological constants of the lexical level? Name common and divergent characteristics of notionals and functionals in the languages contrasted.
2. Distinguish isomorphic and allomorphic features in socially and stylistically distinct classes of lexicon in English and Ukrainian.
3. What are onomasiological and semasiological characteristics of different words in English and Ukrainian? Describe them in brief in the contrasted languages. What difficulties connected with the semantic capacity of English words can Ukrainian students face when studying English?
4. Speak on the types of motivation in English and Ukrainian.

Do the following tasks:

Task 1. Analyse the given groups of English and Ukrainian words/word-groups. State their typologically distinct subgroups: nationally proper words, internationalisms (genuine internationalisms, lexical loan internationalisms).

- Couch, cholera, parallelism, morpheme, an apple of discord, theatre, bluecoat, culture, addition, noun, eke, predicative, know-how, outer space, specific gravity, drug, educationalist, legion, writer-in-residence, charisma, buffalo wings.
- Діджиталізація, синь, музика, косовиця, інститут, надати гарбуза, перст, лірика, хлібороб, фінанси, валютний фонд, уста, геометрія, консенсус, терція, ставати на рушник, акведук, десниця, земне тяжіння, питома вага, челядь.

Task 2. Read the given English words, give them Ukrainian equivalents and vice versa. Group them according to their stylistic colouring and comment on isomorphic and allomorphic features of their usage in the contrasted languages. Add your own examples. Use the scheme given below.

- Prefix, gooser, glamour, book, tenner, billow, slammer, boozy, brow, swabber, behold, array, quasar, whatevs, moneybags, lassie, deem, lacerate, isomorphic, sambo, brain-pan, whilom, bloody, fatigues, fiver, mere, biggie, pen-pusher, delay.

○ Блакить, ворожила, аналіз, крауд-серфінг, бісектриса, їжа, перст, спікати, возз'єднення, терція, відлуння, замандюритися, шкуродер, блават, когут, стипуха, осавул, дурка, кома, риба (у музиці, у діловодстві), на-гора, пузо, прометейно, меркелити, сизокрилий орел.

Neutral words	Colloquial words					Literary words		
	Common colloquial words	Special colloquial words				Common literary words	Special literary words	
Slang		Jargon	Dialectisms	Vulgarisms	Terms		Archaic words (poetic words)	Neologisms

Task 3. Point out a) words whose onomasiological form and semasiological structure coincides and b) words whose onomasiological form and semasiological structures do not coincide in the contrasted languages.

Model: nine – дев'ять – the onomasiological form and the semasiological structure of the word coincide; рука – hand/arm – the semasiological structure of the word is larger in English; to have a swim (word-group) – купатися (v) – the onomasiological form is different in Ukrainian.

- Two-thirds, fifty, large, to go to bed, to laugh, passer-by, mankind, dismiss, seal, hairdresser.
- Плакатися, перебрати, перекусити, реготати, миттєво, вустонька, кільканадцять, щонайбільше.

Task 4. Define the type of motivation (phonetical motivation, morphological motivation, semantic motivation) of the following English and Ukrainian words. Explain your choice.

- Certainly, impossible, green (with envy), hiss, youthful, absent-minded, formation, gun, tongues (of flame), lover, murmur, flatness, wings (of joy), clearly, jingle, nineteen, schoolboys.
- Клацнути, декілька, голова (колони), цокати, нечутко, гори (морозива), гуркотіти, гострий (зір), гавкати, носик (чайника), щохвилини, скрипіти, голова (колони), приготувати, додому, квітень, базікати, знавець.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Березенко В. М. Порівняльна типологія англійської та української мов: навчальний посібник. Київ : «Освіта України», 2011. 140 с.
2. Лук'янченко І. О. Практикум з порівняльної типології англійської та української мов : навч. посібник для студентів ст. курсів та викл. фак. та ін-тів іноз. мов. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2012. 97 с.
3. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
4. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
5. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

5. TYPOLOGY OF THE LEXICAL SYSTEMS (PART 2)

Objectives:

1. To define isomorphic and allomorphic features of different classes of lexicon in the languages contrasted.
2. To define isomorphic and allomorphic features of types of word-formation in English and Ukrainian.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Characterise common semantic classes of words (synonyms, antonyms, homonyms) in the languages contrasted. Give your own examples to illustrate their use in the contrasted languages. Dwell on the role of conversion in existing variety of homonyms in the English language.
2. Comment on the isomorphic nature of affixation in the contrasted languages.
3. Dwell upon typology of word-building models in the contrasted languages.
4. Speak on a predominantly English way of word-building model in the languages contrasted.
5. What are common and divergent kinds of abbreviation in the contrasted languages?

Do the following tasks:

Task 1. Make synonymic rows of the following English words, distribute them into the following groups (if possible): a) absolute synonyms, b) ideographic synonyms, c) stylistic synonyms. What word in each synonymic row in English do you consider to be a dominant? Choose this word, give Ukrainian equivalent to this English word and make its synonymic row in Ukrainian. Compare synonymic rows in English and Ukrainian and comment on isomorphic and allomorphic features of these rows in two languages.

To flash, to persuade, to lie, neat, irritation, aroma.

Task 2. Give examples of a) antithesis and b) of phraseological units (three in English and three in Ukrainian) in which antonyms are used.

Task 3. Give English equivalents to the Ukrainian words with negative prefix не-. What are your recommendations for teaching words with negative prefix?

Нецікавий, нездара, невідомий, неініціативний, неохайний, неглухий, неідеальний, нерозумний, небезпечний, незаконний, незадоволений, неперекорний, не слухатися.

Task 4. Divide the given words into four groups a) English and Ukrainian words which are formed by way of affixal or derivational word-formation; b) English and Ukrainian words which are formed by way of reduplication, c) English and Ukrainian words which are formed by way of blending; d) English and Ukrainian words which are formed by way of abbreviation/shortening; e) English and Ukrainian words which are formed by way of compounding.

○ Vlog, blogosphere, bilateral, vaxhole, counterpoint, sci-fi, exam, unanswerable, meritocracy, fridge, shilly-shally, self-possesd, hillock, ding-dong, zigzag, unilateral, bookish, formation, melomaniac, man-eater, absent-minded, illiterateness, up-and-up, necklace.

○ Безвіз, бездоказовий, неблаганність, перерозподілення, жовто-блакитний, ботсад, зам, так-так, спец, ледве-ледве, безготівковий, замолоду, пташеня, облсу, ось-ось, етногрупа, малопереконливо, хоч-не-хоч, деморалізація, переоформлення, скандалотворець.

Task 5. On the basis of the following English and Ukrainian words make as many derivatives and compound words as possible.

○ To annoy, trust, kind, cheer, eastern, good, ill, boy, red, four.

○ День, рости, голова, сільський, коло, поле, робити, гарний, зелений, тридцять.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Березенко В. М. Порівняльна типологія англійської та української мов: навчальний посібник. Київ : «Освіта України», 2011. 140 с.
2. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
3. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
4. Швачко Т. Г., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

6. TYPOLOGY OF THE LEXICAL SYSTEMS (PART 3)

Objectives:

1. To define common and divergent characteristics of phraseological units in English and Ukrainian.

2. To discuss interference of the Ukrainian language into English on the lexical level and ways of its overcoming in foreign language study.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following question:

What are main isomorphic and allomorphic features of phraseological units in the contrasted languages? What principles of classification are considered in contrastive research of phraseological units?

Do the following task:

Task. Analyse the phraseologisms that follow and distribute them into three groups: a) substantival English and Ukrainian phraseologisms, b) verbal English and Ukrainian phraseologisms, c) adverbial English and Ukrainian phraseologisms. Explain your choice.

○ As comfortable as an old shoe; hanky-panky; to bring home the bacon in studying; cheeks like roses; blue coat; as good as feast; to feel like a boiled rag; eyes like pissholes in the snow; to work like a Mexican; to cherish like an apple of one's eye; on cloud nine.

○ Амурова (Купідонова) стріла; ніс як бульба; китайська грамота; злий аж у роті чорно; личити як свині сідло/зонтик/хомут; дощ як з ведра; любити як собака печену цибулю; вертїтися/крутїтися як муха в окропі; красива як свиня сива; пасти задніх; як сніг на голову; до (по) душі.

Be ready to present your report on the topic:

Interference of the Ukrainian language into English on the phonological level and ways of its overcoming in EFL classroom.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
2. Волошок І. Ю. Інтерференція та її типи на різних мовних рівнях. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. 2012. Вип. 62. С. 81-85.

3. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
4. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янусян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

MODULE TEST (30 minutes)

MODULE 2
MORPHOLOGICAL AND SYNTACTIC SYSTEMS
IN ENGLISH AND UKRAINIAN

CONTENT MODULE 3. TYPOLOGY OF THE MORPHOLOGICAL
SYSTEMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN

7. TYPOLOGY OF THE MORPHOLOGICAL SYSTEMS (PART 1)

Objectives:

1. *To formulate typological constants of contrasting of the morphological level.*
2. *To point out isomorphism and allomorphy in the morphemic structure of English and Ukrainian words.*
3. *To define isomorphism and allomorphy of the noun in English and Ukrainian.*
4. *To define isomorphism and allomorphy of the pronoun in English and Ukrainian.*

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Point out typological constants of the morphological level.
2. What are isomorphisms and allomorphisms in the morphemic structure of English and Ukrainian words?
3. Speak on typological features of the noun (classes, morphological categories, function of nouns in the contrasted languages, etc.).
4. Describe in brief typological features of the pronoun in the contrasted languages.

Do the following tasks:

Task 1. *Contrast the morphological structure of the English and Ukrainian words below. Name a) the national and b) the international affixal morphemes in them.*

- Beautifully, ex-wife, slowly, childhood, manifold, duckling, friendship, commander-in-chief, fifty-fifty, rewritten, meaningful, unhappy, birdie.
- Антиген, неідеально, диктаторство, по-модньому, заміж, якнайбільше, перечитати, перекотиполе, пасовище, спатоньки, аломорфізм, глибінь, комунікабельний, поспати.

Task 2. *Give English equivalents to the Ukrainian words given below and comment on isomorphic and allomorphic features of these words in two languages.*

- Жіноцтво, вчителька, актриса, кореспондент-кореспондентка, вовчиця, авторка, курка, слониха, одесит-одеситка, лондонець, лев-левиця.
- Котятко, лапка (у тварин), черевичок, дубище, ягняточко, величезний, яєчко, ручище, хусточка, кабанюга, кремезний, мишатко, рубака, їстоньки.

Task 3. Read the given English words, give them Ukrainian equivalents. Pay attention to the nouns in bold print. Find among them nouns in singularia tantum u pluralia tantum. Point out the isomorphic and allomorphic features in each case.

1. The local **police** have closed this night club.
2. All Liza's **money** goes on clothes.
3. The **cattle** are in the fields.
4. **News** travels pretty fast.
5. Her **poultry** are the finest in the whole village.
6. There are **carp, trout, pike** in this river.
7. The Roman Catholic **clergy** are stationed in Vatican.
8. The **family** are fighting among themselves constantly.
9. George suggested **meat** and **fruit pies**, cold **meat, tomatoes, fruit** and **green stuff**.
10. His **hair** was grey and he was short and fat.
11. **Fruit** is rich in mineral salts and vitamins.
12. They scraped a living by catching **crab, lobster** and **crayfish**.

Task 4. Define the type of Genitive Case in English (dependent/independent) and the meaning functions of the dependent Genitive Case in English and Ukrainian.

1. To Elizabeth it seemed that the lines with which fear had falsely aged his face were smoothed away, and it was **a boy's face** which watched her with a **boy's enthusiasm**.
2. Presently Rex was on **his two miles' walk** to Offendene.
3. **A woman's love** is not worth anything until it has been cleaned of all romanticism.
4. They were to leave the house without **an instant's delay** and go at once to the river's edge and go aboard a steamer that would be waiting there for them.
5. ... **the Radicals' real supporters** were the urban classes.
6. I spotted **the bride's father's uncle's silk hat** on the seat of a straight chair across the room.
7. Her hair was loose and half-falling, and she wore **a nurse's dress**.
8. We had to move everything out of **Tommy and Max's room** into **Dennis's**.
9. She didn't have a mind like **a woman's** at all, more like a **man's**.
10. I spent Christmas **at my aunt Emily's**.
11. She lay curled in a ball, staring into **the fire's bright flames**.
12. It was a real scandal, and **John's cross-examination** was a bitter hour.

1. **Виховання дітей** було і залишається складним завданням.
2. **Почуття його коханої** не могли не розтопити **лід його серця**.
3. **Обличчя чоловіка** змінилося, здавалося, що з нього зняли маску, добра людина, що намагалася нам допомогти десь поділася, а на її місці зв'явився дехто інший – злий та жорстокий.
4. Прага лише у **дні путі** звідси.
5. Він стояв **на самому краю джерела** і дивився в небо.
6. Старші сестри не давали мені спати.
7. **Під склепінням черемхи й дикої яблуні** було так чудово проводити вечори.
8. Хвилина очікування і ось я вже у нього в кабінеті.
9. **Виступ викладача** на семінарі виявився вельми цікавим.

10. Він сидів і дивився на *верхівку дерева*. 11. *Нова хустка сусідки* вразила її у саме серце. 12. *Хитрість дівчини* робила її опасним супротивником.

Task 5. Analyse the Ukrainian pronouns below, translate them into English and distribute them between the following groups: personal/особові, possessive/присвійні, reflexive/зворотні, demonstrative/вказівні, interrogative/питальні, relative/відносні, reciprocal/взаємні, indefinite/неозначені, negative/заперечні.

Цей самий, котрий, тебе, ви, хто, що, одна одну, чийсь, аби-хто, нічий, дехто, будь-хто, неkotрий, казна-що, дещо, удвох, ваш, твій, ніякий, отакенний, який-небудь, кожен, усякий, ніскільки, стільки, скільки-то.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Березенко В. М. Порівняльна типологія англійської та української мов: навчальний посібник. Київ : «Освіта України», 2011. 140 с.
2. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
3. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
4. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янусян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

8. TYPOLOGY OF THE MORPHOLOGICAL SYSTEMS (PART 2)

Objectives:

1. To point out common and divergent features of verbs in the languages contrasted.
2. To point out common and divergent features of non-finite forms of the verb in the contrasted languages.
3. To distinguish isomorphic and allomorphic characteristics of the adverb in English and Ukrainian.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Expand on typological characteristics of the verb in the contrasted languages (isomorphism and allomorphism in the classes of verbs; morphological categories of person, number, tense, voice, aspect, mood).
2. Point out isomorphism and allomorphism in the system of the non-finite forms of the verb (infinitive, gerund, participle) in the contrasted languages.
3. Characterise typological characteristics of different classes of adverbs in English and Ukrainian.

Do the following tasks:

Task 1. Suggest Ukrainian equivalents for the English sentences below. Define the meanings of the tense forms. Point out isomorphic and allomorphic features.

1. She had been lying in the sun for four hours.
2. They are looking at the cattle in the field.
3. She does her work every day.
4. The singer had already been singing for 20 minutes when we arrived.
5. We wear expensive clothes.
6. You will be packing your things at that time.
7. The German students will be having the oral test.
8. I have not seen you for ages.
9. I am seeing the other nurse, Nurse O'Brien, today.
10. "I'm leaving tonight." "Leaving?" "Yes, Fatty. I'm going home to the Karroo."
11. The gate was opened by one of the maids.
12. She was both pleasant to look at and interesting to talk to.

Task 2. Suggest Ukrainian equivalents for the English sentences below. Comment on isomorphic and allomorphic features of modal verbs and Subjunctive Mood.

1. Erik carried the books silently down to his own office, picked up his hat and coat as though he were in a daze and left the building. It would be a lovely thing, he thought, if Haviland were to get killed in an accident tomorrow so that nobody would ever know what a fool Erik was going to make of himself in embarking upon an impossible job.
2. I wish you would stop contradicting me!
3. It was as if she had received a physical

blow and were rocking on her feet. 4. You shouldn't have come! If you had not come James would be alive now! 5. Tired though she was, sleep wouldn't come to her. 6. Lizzy wished her boyfriend were more attentive to her. 7. If you had given us a hint, we would have guessed your secret then. 8. But Bronwen must have seen me strain to move and speak, for she left the chair quickly as though she had jumped.

Task 3. Suggest Ukrainian equivalents for the English sentences below. Comment on the form and functions of non-finite forms of the verb. Point out isomorphic and allomorphic features.

1. I loved working on the fishing boat, with long periods of doing nothing, and then the hurly-burly of putting in the nets. 2. Raised in Wyoming, David sometimes writes songs about sad cowboys. 3. All over the world, Microsoft Office is helping drive businesses forward by making it easier for anyone to get their job done, no matter what that job might be. By bringing together top applications Office gives people the ability to find the best, most productive way to work. 4. The mouse, frightened, darted off into a hole. 5. Mrs. Black accused Father of selling diseased cheese and rotten eggs. Father got rid of her by threatening to inform the authorities that she kept lodgers. 6. "I'm going to be the first person in the world to be sent by television." 7. Mr. Smith appeared to be thinking aloud. 8. "Money shared makes love grow stronger, money given kills it dead," Celeste held it firm. 9. To live is to suffer, to survive is to find meaning in the suffering. 10. His voice breaking with emotion, Ed thanked us for the award.

Task 4. Suggest English equivalents for the Ukrainian sentences below and vice versa. Distinguish isomorphism and allomorphism of the adverb in English and Ukrainian.

○ 1. Да, все це гарнесенько. Але можливо буде набагато краще додати квітів? 2. Погода була надзвичайно теплою. 3. Я добре знаю, що ти полюбляєш все робити по-своєму, однак прошу тебе, хоч цього разу послухай моєї поради. 4. Це буде тобі коштувати щонайменше 20 000 тисяч. 5. Вже холодно, вдягнись, будь-ласка по-осінньому. 6. Дитячи черевички стояли рядочком.

○ 1. The girl sat silently as if transported into another world. 2. Time deals gently with those who take it gently. 3. Mary hardly ever calls me. 4. Personally, I have nothing to do with it. 5. He stood up when he saw her and smiled faintly, almost apologetically, but he made no move in her direction, as he would normally have done.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.

2. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
3. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янусян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

9. TYPOLOGY OF THE MORPHOLOGICAL SYSTEMS (PART 3)

Objectives:

1. To point out common and divergent features of the adjective in the languages contrasted.
2. To define isomorphism and allomorphy of the numeral in English and Ukrainian.
3. To discuss interference of the Ukrainian language into English on the morphological level and ways of its overcoming in foreign language study.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Comment on isomorphic and allomorphic features of different classes of adjectives in the contrasted languages.
2. Discuss common and divergent features of the numeral in English and Ukrainian.

Do the following tasks:

Task 1. Pick up the corresponding English equivalents to the Ukrainian adjectives below. Identify their nature (qualitative, relative, etc.) and their grading patterns (if any).

Model: добрий – good (suppletive adjective); золотий – golden (relative adjective, no grading); мамин (possessive adjective, not available in English).

Старий, Уальдівський, дядьків, осінній, найгірший, старесенький, жовтий, батьківський, закарпатський, молодий, веселий, жорстокий, рудий, величезний, гарнесенький, жовто-зелений, учнівський, англійський.

Task 2. State whether the following adjectives are qualitative or relative. Pick up the corresponding equivalents to the English adjectives below. Comment on isomorphic and allomorphic features.

1. stone, stony	6. silk, silken
2. silver, silvery	7. gold, golden, gilded
3. wax, waxen	8. wool, woolly, woollen
4. snow, snowy	9. wood, wooden
5. sun, sunny	10. brass, brazen

Task 3. Suggest Ukrainian equivalents for the English sentences below. Comment on the use of numerals. Point out isomorphic and allomorphic features.

1. The **first** was an old woman. 2. The **two** were quite unable to do anything. 3. I think it's better this way, that we go out in **twos** and **threes** – less noticeable, for one thing. 4. I was worried. Everything seemed to be at **sixes and sevens**. 5. I began, as they say, to put **two** and **two** together. 6. A **first class college** offers you the highest standards of educating. 7. **Elevenises** is a light snack that you have in the middle of the morning. 8. The boy slopped through the ledge **on all fours**. 9. It's said that everything goes in **threes**.

Be ready to present your report on the topic:

Interference of the Ukrainian language into English on the morphological level and ways of its overcoming in EFL classroom.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Волошок І. Ю. Інтерференція та її типи на різних мовних рівнях. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. 2012. Вип. 62. С. 81-85.
2. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
3. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
4. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

CONTENT MODULE 4. TYPOLOGY OF THE SYNTACTIC SYSTEMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN

10. TYPOLOGY OF THE SYNTACTIC SYSTEMS (PART 1)

Objectives:

1. To formulate typological constants of contrasting in the sphere of syntax.
2. To analyse syntactic processes and relations in the contrasted languages, their types and ways of realisation.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Enumerate the constants for the typological analysis of the syntactic level.
2. What types of syntactic connection do you know? Name the types of syntactic connection that prevail in the English/Ukrainian language.
3. Speak on syntactic relations (predicative, objective, attributive, adverbial) and ways of their realisation in English and Ukrainian. Give your own examples.

Do the following tasks:

Task 1. State the types of syntactic connection (coordination or subordination (agreement, government, parataxis)) in the English and Ukrainian word-groups that follow.

- To take care of, anxious to go, to sing merrily, cap and coat, to think of the danger, the woman and children, to go in for sports, three students, old and worn, to be interested in, that man, nice story, ready to answer, to read aloud.
- Стежити за ним, відкрив і затремтив, густий ліс, звернутись до когось-небудь, розглядати питання, гарні очі, червона рута, мирний і тихий, розмовляти голосно, біле коло, крісла і диван, зашарітись від сорому, рівняння на передових, читати рядок за рядком, ладен зробити.

Task 2. Read the given sentences, translate them into Ukrainian. Analyse types of syntactic relations (predicative relations, objective relations, attributive relations, adverbial relations) in the English sentences. Point out isomorphic and allomorphic features.

1. **He heard the clock striking six** and knew that it was time for him to get up.
2. **She is expected to be operating** on today.
3. Listen **to me**.
4. She looked **at him angrily**.
5. **He is believed to be taught** by his father.
6. It's **for you to decide**.
7. **He was a teacher**.
8. **I was watching** TV.
9. **This being done**, they set off with light hearts.
10. I

saw *the door closed*. 11. We pulled out the maps, and discussed plans. 12. Harris and I appeared to be struck by it at the same instant. 13. The rain is pouring *steadily*. 14. *Without waiting for the permission* he sought. 15. He stopped and turned about, *his eyes brightly proud*.

Task 3. Point out and analyse the English predicative word-groups in the sentences below and suggest their corresponding Ukrainian semantic and structural equivalents.

1. He saw himself and Ruth reading and discussing poetry.
2. After the data being obtained, the crystal was taken from the oil-bath.
3. He sat up suddenly, his muscular tensity in laughing aloud and the laugh being carried by the wind away from me.
4. She did not want him to be laughed at.
5. He waited for her to speak, but she did not.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Березенко В. М. Порівняльна типологія англійської та української мов: навчальний посібник. Київ : «Освіта України», 2011. 140 с.
2. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
3. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
4. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

11. TYPOLOGY OF THE SYNTACTIC SYSTEMS (PART 2)

Objectives:

1. To point out common and divergent features in the structural forms of one- and two-member sentences in the languages contrasted.
2. To distinguish isomorphic and allomorphic characteristics of compound and complex sentences in English and Ukrainian.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Comment on isomorphic and allomorphic features in the structural forms of English and Ukrainian one-member sentences.
2. Speak on isomorphic and allomorphic features in the structural forms of English and Ukrainian two-member sentences.
3. Expand on common and divergent features of the compound sentence in the contrasted languages.
4. Speak on isomorphic and allomorphic features complex sentences in the contrasted languages.

Do the following tasks:

Task 1. Suggest Ukrainian equivalents for the English simple sentences below and vice versa. Point out isomorphism and allomorphism in the corresponding structural types of the sentences in the contrasted languages.

○ 1. That was my father's ship passing over the town. 2. Obedient little trees, fulfilling their duty. 3. About a quarter of a mile off, in a quiet, substantial-looking street, stood an old redbrick house with three steps before the door. 4. She stood a moment by the plane tree with the leopard-mottled trunk, hearing the rain drops pattering against its leaves. 5. You could hear him putting away crumby toilet articles and all. 6. She was quite a child, slightly built, with a pale small featured face, and a redundancy of hair falling in curls to her waist. 7. The garden, an old-fashioned one, full of roses. Time of year, July. 8. It was now almost four-thirty in the afternoon.

○ 1. Так спокійно, тихо, чудово. 2. Тепло. Чудова літня погода. 3. Хочу сміятися, але плачу. 4. Пропонують підвезти. 5. Просимо водія зупинити тут. 6. Годинник пробив вісім. Від інших гостей не було й сліду. 7. Разом ми пройшли по грязі та сльоті. 8. Зима. Пухнастий сніг. Дітям весело.

Task 2. Suggest Ukrainian equivalents for the English complex and compound sentences below. Point out isomorphism and allomorphism in the corresponding

structural types of the sentences in the contrasted languages.

1. All three incidents had resulted from the fact, of which he himself was well aware but which he was unable to overcome. 2. I understand everything what you could think about, but what I want to know is whether or not you have lost faith in me. 3. The room was a pleasant one, at the top of the house, overlooking the sea, on which the moon was shining brightly. 4. But I couldn't keep my goddam eyes open and I fell asleep. 5. What he knew about Kate's family, what he really wanted to find out, and why he should trouble his busy head about them, were questions that often irritated him. 6. It's funny that your husband should never look at you.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Березенко В. М. Порівняльна типологія англійської та української мов: навчальний посібник. Київ : «Освіта України», 2011. 140 с.
2. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
3. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
4. Швачко Т. Г., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

12. TYPOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE MAIN AND THE SECONDARY PARTS OF THE SENTENCE IN ENGLISH AND UKRAINIAN (PART 1)

Objectives:

1. To distinguish typological characteristics of the main parts of the sentence in the contrasted languages.
2. To analyse grammatically independent parts of English and Ukrainian sentences.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Point out the typological characteristics of the subject in the contrasted languages.
2. Comment on the typological characteristics of the predicate in English and Ukrainian.
3. Comment on grammatically independent parts of English and Ukrainian sentences. Illustrate with your own examples.

Do the following tasks:

Task 1. Read the given sentences, translate them into Ukrainian. Suggest a corresponding Ukrainian equivalent for each subject in the English sentences below. Single out the isomorphic and allomorphic features in form/structure and semantic nature both in English and Ukrainian.

1. It was fun to think that she could be crazy.
2. For me to come is impossible.
3. The fire is certain to produce panic in the morning.
4. He seems to have fallen ill.
5. There were five men in the room.
6. There were all obstinately of opinion that the poor girl had stolen the moonstone.
7. It is very distressing to me, Sir, to give this information.
8. To get somebody to stumble over him, and curse him steadily for an hour, is his highest aim and object.
9. It was George's turn.
10. It was Mrs Poppets that woke me up next morning.
11. Oh! Oh! Oh! It was a little house. It was a little pink house.
12. Seeing is believing.
13. One cannot help admiring the fellow.
14. My way is not theirs, it is no use trying to run away from them.

Task 2. Read the given sentences, translate them into Ukrainian. Suggest a corresponding Ukrainian equivalent for each predicate in the English sentences below. Single out the isomorphic and allomorphic structural types of both in English and Ukrainian.

1. He began hurriedly dressing.
2. I seem to be getting over it a little.
3. All furniture was crashed, warped or broken.
4. I ought to have been in bed a long time ago.
5. One

of her most amiable traits was that she was never affronted by the naked truth. 6. Camping out in rainy weather is not pleasant. 7. They make you feel sleepy and heavy. 8. We pulled out the maps and discussed plans. 9. He is known to come back soon. 10. He kept on talking. 11. My things are all packed. 12. I have been treated and respected as a gentleman universally. 13. You are to go straight to your room. You are to say nothing of this to anyone. 14. He was beginning to sound really angry.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
2. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
3. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янусян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

13. TYPOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE MAIN AND SECONDARY PARTS OF THE SENTENCE IN ENGLISH AND UKRAINIAN (PART 2)

Objectives:

To distinguish typological characteristics of the secondary members of the sentence in the contrasted languages.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Speak on isomorphism and allomorphy in the structural forms of the object in the languages contrasted.
2. Name isomorphic and allomorphic characteristics in the structural forms of the attribute in the languages contrasted.
3. Characterize isomorphism and allomorphy in the structural forms of the adverbial parts of the sentence.

Do the following tasks:

Task 1. *Read the given sentences, translate them into Ukrainian. Give corresponding Ukrainian equivalents for each object in the English sentences below. Identify the isomorphic or allomorphic features.*

1. Tatyana gives music lessons to small children.
2. I bought a painting for my living-room.
3. Put the child to bed. Tell him a story, sing him a song.
4. They gave their kids nice presents on Christmas.
5. The boy showed us his collection of stones.
6. They gave each student a copy of the text.
7. The secretary left a message for the manager.
8. Can you show me the new files?
9. The office got a new computer and a printer.
10. My children have their teeth checked every six months.
11. Don't give the kids any more sweets.
12. The poet recited his new poems to the public.

Task 2. *Read the given sentences, translate them into Ukrainian. Give corresponding Ukrainian equivalents for each attribute in the English sentences below. Identify the isomorphic or allomorphic features.*

1. It was a gorgeous morning, much too gorgeous to waste.
2. It was not a matter to be discussed even with a guide, philosopher and friend so near and trusted as the Professor.
3. The professor looked at them very seriously over the top of his half-moon glasses.
4. He was the first to make a first step.
5. This old woman has the power to see the past and the future.
6. Old people have a habit of forgetting things.
7. The police warned the tourists that there were pickpockets operating in the area.
8. There were no rooms to be had anywhere.
9. It was an easy go-as-you-please existence.
10. The room

looked like an unused classroom. 11. What do you say to a stroll through the garden, Jane? 12. The idea of visiting Scotland was wonderful.

Task 3. *Read the given sentences, translate them into Ukrainian. Give corresponding Ukrainian equivalents for each adverbial modifier in the English sentences below. Identify the isomorphic or allomorphic features.*

1. Although being an old man, night is generally my time for walking. 2. The rain is pouring steadily down all the time. 3. Then Jim cleared his throat, and faced his son with troubled eyes. 4. You interrupted us at a critical moment. 5. The child laughed again more heartily than before. 6. Saying this, he stepped to the door. 7. Now I can go to bed at last without dreading tomorrow. 8. With all his witty tricks he was a fool. 9. Without waiting for the permission he sought. 10. His experience of women was great enough for him to be aware of himself. 11. At the top of the stairs she paused to wave to him. 12. She was furious with herself for having fainted.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
2. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
3. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янусян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

14. TYPOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE MAIN AND SECONDARY PARTS OF THE SENTENCE IN ENGLISH AND UKRAINIAN (PART 3)

Objectives:

1. To define isomorphic and allomorphic features of detached secondary parts of the sentence in the contrasted languages.
2. To analyse homogeneous parts of the sentence in the languages contrasted.
3. To discuss interference of the Ukrainian language into English in the sphere of syntax and ways of its overcoming in foreign language study.

QUESTIONS AND TASKS

Consider your answers to the following questions:

1. Characterise the detached secondary parts of the sentence in English and Ukrainian.
2. Give a brief description of the homogeneous parts of the sentence in the contrasted languages.

Do the following task:

Task. Give corresponding Ukrainian equivalents to the English sentences below. Identify the isomorphic or allomorphic features of the detached secondary parts and the homogeneous parts of the sentence in the contrasted languages.

1. The rear was brought up by Oleson, the Swede.
2. Years ago, Jim used to travel for a canned goods concern over in Carterville.
3. And he began to purr, loud and low, low and loud.
4. She was a tall girl, as tall as himself.
5. Alice, however, declined the driving.
6. The dog barked again, fiercely this time.
7. Her mother was speaking in her low, pleasing, slightly metallic voice.
8. He came in slowly, hesitated, took up a toothpick from a dish on the top of the piano, and went out again.
9. There were tangerines and apples stained with strawberry pink.
10. She had become very drab and unattractive, with all the hard work, no doubt.

Be ready to present your report on the topic:

Interference of the Ukrainian language into English in the sphere of syntax and ways of its overcoming in EFL classroom.

RECOMMENDED LITERATURE

1. Волошок І. Ю. Інтерференція та її типи на різних мовних рівнях. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. 2012. Вип. 62. С. 81-85.
2. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.

3. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
4. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янусян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

MODULE TEST (30 minutes)

Індивідуальна робота (ІНДЗ) з дисципліни «Порівняльна типологія англійської та української мов» передбачає підготовку доповіді у супроводі презентації у системі Power Point за однією із запропонованих тем.

Усна доповідь-презентація – це підготовлена промова, яка базується на результатах аналізу, опрацювання та узагальнення інформації за певною темою, має чітку логіко-композиційну структуру, спрямована на інформування або переконання певної аудиторії і супроводжується демонстрацією слайд-шоу. Мультимедійна презентація при цьому виступає засобом візуальної підтримки та основою для монологічного висловлювання. Слайди допомагають доповідачеві оптимізувати логіку виступу, акцентувати увагу аудиторії на головних ідеях доповіді.

При роботі з доповіддю-презентацією необхідно звернути увагу на декілька основних аспектів, як-от: структура, стиль та стратегії представлення презентації.

Структурні компоненти доповіді-презентації: вступ (який містить пояснення теми та мети доповіді, план презентації); основна частина (яка передбачає розвиток основних положень, логічно пов'язаних між собою); заключна частина (підведення підсумків, висловлення пропозицій та подяки слухачам, запрошення до обговорення).

Важливо пам'ятати, що виступ з доповіддю вимагає від здобувача не просто презентувати інформацію, а й замотивувати слухачів до вивчення питання, спонукати їхній інтерес.

Підготовленість та наявність деталізованої структури доповіді-презентації не тільки не заперечує, а й вимагає від здобувачів творчого підходу та передбачає певний елемент спонтанності, який проявляється у разі конкретної необхідності доповідачеві відійти від підготовленого тексту презентації та відповісти на питання або взяти участь в обміні думками.

Бали, отримані за виконання індивідуальної роботи, входять до складу суми балів, що здобувач отримує за опанування відповідним модулем.

№ з/п	Завдання
	MODULE 1. PHONETIC (PHONOLOGICAL) AND LEXICAL SYSTEMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN
1	Interference of the Ukrainian language into English on the phonetic level and ways of its overcoming in EFL classroom.

2	Interference of the Ukrainian language into English on the phonological level and ways of its overcoming in EFL classroom.
	MODULE 2. MORPHOLOGICAL AND SYNTACTIC SYSTEMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN
1	Interference of the Ukrainian language into English on the morphological level and ways of its overcoming in EFL classroom.
2	Interference of the Ukrainian language into English in the sphere of syntax and ways of its overcoming in EFL classroom

Tips how to make effective presentation-report

1. Creating the presentation:

Before you can organize your presentation, you must first choose the material for it. But your real task is to decide what not to use. No matter what your topic is, you'll always be able to find a lot more material than you'll have time to discuss. And, more importantly, audiences have a limit to how much material they can absorb. Here are a few guidelines to keep in mind when choosing what material to include:

- ✓ Prepare the structure of the report carefully and logically. What are (a) the objectives of the report? (b) the main points you want to make? Make a list of these two things as your starting point.

- ✓ Select a variety of material. It means using a mix of types of material – anecdotes, statistics, examples, quotes, and so on. A variety of material makes your speech more interesting. It also increases the chance that each member of your audience will find something appealing.

- ✓ Keep your audience in mind. Choose material that your audience will understand and find interesting. The question isn't what you know about the topic. It's what does the audience need to know in order to make your presentation a success.

- ✓ Carry a spare – always. Keep some material in reserve – an extra example, statistic, or anecdote. You never know when you'll need it, especially in a Q&A session following the talk.

- ✓ Write out the presentation in rough, just like a first draft of a written report. Review the draft. You will find things that are irrelevant or superfluous – delete them.

- ✓ Check if the story is consistent and flows smoothly. If there are things you cannot easily express, possibly because of doubt about your understanding, it is better to leave them unsaid.

- ✓ Never read from a script.

- ✓ Rehearse your presentation – to yourself at first and then in front of your fellow-students.

2. Visual aids:

Remember that text is used to support the communication and visuals are aimed to support, not to distract. Here are a few guidelines to keep in mind when creating your PowerPoint slides:

- ✓ Start with a title, a headline, that gives the whole content in a very compressed form. A good title is one that gives a reasonable idea what the talk is all about!

- ✓ Slides should contain the minimum information necessary. To do otherwise risks making the slide unreadable or will divert your audience's attention so that they spend time reading the slide rather than listening to you.

- ✓ Don't put every word you intend to speak on your PowerPoint slide. Try to limit words and lines per slide (no more than 6-8 lines per slide). Instead, keep information displayed in short chunks that are easily read and comprehended.

- ✓ Use simple cues to direct audience to important points or content. Using text size, bolding, italics, or placing content in a highlighted or shaded text box is all that is required to convey the significance of key ideas in your presentation.

- ✓ Use a reasonable size font and a typeface which will enlarge well. Typically use a minimum 18pt Times Roman and preferably larger. Remember that italics are difficult to read on screen; normal or bold fonts are clearer; underlines may signify hyperlinks – instead, use colours to emphasize; size implies importance but all capital letters are difficult to read, upper and lower case letters are easier.

- ✓ Do not use many colours on your slides and use contrasting colours, light on dark vs dark on light, complementary colours. Avoid orange and yellow which do not show up very well when projected. For text only, white or yellow on blue is pleasant to look at and easy to read.

- ✓ Minimize the opportunity for distraction by removing any irrelevant material such as music, sound effects, animations, and background images. Art work may distract your audience; artistry does not substitute for content. Sound effects may distract too; use sound only when necessary.

3. Making the presentation:

- ✓ Tell the audience what you are going to tell them, then make your presentation, summarize the key points at the end.

- ✓ Be particular about the time allotted for your report.

- ✓ Stick to the plan for the presentation.

- ✓ Don't read the slides word-for-word.

- ✓ Speak loudly and clearly with fluctuation. Don't shout or whisper. Don't rush, or talk deliberately slowly. Be natural – although not conversational.

- ✓ Deliberately pause at key points – this has the effect of emphasising the importance of a particular point you are making.

- ✓ To make the presentation interesting, change your delivery, but not too

obviously, e. g: speed, pitch of voice, emphatic stress, etc.

- ✓ Use your hands to emphasise points but don't indulge in too much hand waving.
- ✓ Unless explicitly told not to, leave time for discussion.
- ✓ At the end of your presentation ask if there are any questions.
- ✓ Thank the audience at the end.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота передбачає підготовку до аудиторних занять, виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру, роботу над окремими темами відповідно до робочої програми дисципліни, підготовку до модульних контрольних робіт, підготовку до складання екзамену.

До завдань для самостійної роботи над окремими темами включено завдання пошуково-аналітичного характеру.

Бали, отримані за виконання різних видів самостійної роботи, входять до складу суми балів, що здобувач отримує за опанування відповідним змістовим модулем.

Тема	Вид/форма	Форма контролю
MODULE 1. PHONETIC (PHONOLOGICAL) AND LEXICAL SYSTEMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN		
Content module 1. Contrastive Typology as a science		
Contrastive Typology as a science	<p>1. Prepare for practical classes following lesson plan given in lesson plans section.</p> <p>2. Create the Mind Map to make the visual presentation of the kinds of typological investigations/different typologies.</p> <p>Be ready to answer teacher's questions (basing on your mind map).</p> <p>The recommendations for creating Mind Maps you can find on web-sites, YouTube:</p> <p>http://www.mindmap.ru/index.htm,</p> <p>http://fictionbook.ru/author/byuzen_toni/super_miyshlenie/read_online.html?page=0</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=wLWV0XN7K1g</p> <p>For making Mind Map you may use</p> <p>http://www.mindmeister.com/,</p> <p>https://www.canva.com/graphs/mind-maps/</p> <p>https://venngage.com/features/mind-map-maker</p> <p>https://creately.com/diagram-type/mind-map</p>	усне опитування виконання завдань (mind map)
History of typological investigations	Prepare for practical classes following lesson plan given in lesson plans section.	усне опитування тестування
Content module 2. Typology of the Phonetic (Phonological) and Lexical Systems in the contrasted languages		
Typology of the Phonetic	1. Prepare for practical classes following lesson plans given in lesson plans section.	усне опитування

(Phonological) Systems in the contrasted languages	2. Read the information on pages 107-121 from dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/7825 , summarize it in brief in the form of the comparative table.	виконання завдань
Typology of the Lexical Systems in the contrasted languages	1. Prepare for practical classes following lesson plans given in lesson plans section. 2. Read the information on pages 74-172 from https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.26/Rubachkivska1.pdf and give answers to the following questions: What are isomorphic features of affixation in onym lexemes in the contrasted languages? What are allomorphic features of affixation in onym lexemes in the contrasted languages?	усне опитування виконання завдань
MODULE 2. MORPHOLOGICAL AND SYNTACTIC SYSTEMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN		
Content module 3. Typology of the Morphological Systems in English and Ukrainian		
Typology of the Morphological Systems in the contrasted languages	1. Prepare for practical classes following lesson plans given in lesson plans section 2. Create Mind Maps to make the visual presentation of the typological characteristics of the functional parts of speech in the languages contrasted: - modal words (and modal phrases); - prepositions; - conjunctions; - particles. Be ready to answer teacher's questions (basing on your mind map). The recommendations for creating Mind Maps you can find on web-sites, YouTube: http://www.mindmap.ru/index.htm , http://fictionbook.ru/author/byuzen_toni/super_miyshlenie/read_online.html?page=0 https://www.youtube.com/watch?v=wLWV0XN7K1g For making Mind Map you may use http://www.mindmeister.com/ , https://www.canva.com/graphs/mind-maps/ https://venngage.com/features/mind-map-maker https://creately.com/diagram-type/mind-map	усне опитування, виконання завдань (mind map) екзамен

Content module 4. Typology of the Syntactic Systems in English and Ukrainian		
<p>Typology of the Syntactic Systems in the contrasted languages</p>	<p>1. Prepare for practical classes following lesson plan given in lesson plans section. 2. Create Mind Maps to make the visual presentation of - common and divergent in word order in English and Ukrainian; - common and divergent in negative and interrogative sentences in the languages contrasted. Be ready to answer teacher's questions (basing on your mind map). The recommendations for creating Mind Maps you can find on web-sites, YouTube: http://www.mindmap.ru/index.htm, http://fictionbook.ru/author/byuzen_toni/super_miyshlenie/read_online.html?page=0 https://www.youtube.com/watch?v=wLWV0XN7K1g For making Mind Map you may use http://www.mindmeister.com/, https://www.canva.com/graphs/mind-maps/ https://venngage.com/features/mind-map-maker https://creately.com/diagram-type/mind-map</p>	<p>усне опитування перевірка виконання завдань (mind map) екзамен</p>
<p>Typological Characteristics of the Main and Secondary Parts of the Sentence in English and Ukrainian</p>	<p>1. Prepare for practical classes following lesson plan given in lesson plans section. 2. Create Mind Maps to make the visual presentation of isomorphic and allomorphic features - of nominal clauses in the contrasted languages; - of predicative clauses in the contrasted languages; - in the structural types of attributive and object clauses of the contrasted languages; - common and divergent in adverbial clauses in English and Ukrainian. Be ready to answer teacher's questions (basing on your mind map). The recommendations for creating Mind Maps you can find on web-sites, YouTube: http://www.mindmap.ru/index.htm, http://fictionbook.ru/author/byuzen_toni/super</p>	<p>усне опитування, виконання завдань (mind map) екзамен</p>

	<p>miyshlenie/read_online.html?page=0 https://www.youtube.com/watch?v=wLWV0XN7K1g</p> <p>For making Mind Map you may use http://www.mindmeister.com/, https://www.canva.com/graphs/mind-maps/ https://venngage.com/features/mind-map-maker https://creately.com/diagram-type/mind-map</p>	
--	---	--

При підготовці до контрольних робіт та екзамену здобувачеві рекомендується перевірити рівень власної підготовки за допомогою тестів для самоконтролю.

MODULE 1. PHONETIC (PHONOLOGICAL) AND LEXICAL SYSTEMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN

T. 1-2 Contrastive typology as a science. History of typological investigations

1. Match the notion with its definition.

1. Contrastive stylistics	a) aims at establishing similar general linguistic categories serving as a basis for the classification of languages of different types, irrespective of their genealogical relationship.
2. Contrastive typology	b) investigates all languages of the world and aims at singling out in them such features/phenomena which are common in all languages.
3. Typology	c) aims at establishing the most general structural types of languages on the basis of their dominant or common phonetical, morphological, lexical and syntactic features.
4. Universal typology	d) studies the stylistic resources, stylistic speech factors of contrasted languages and compares genres, functional styles of two languages, individual styles.

2. What are practical tasks of Contrastive Typology?

- a) to perform a scientifically substantiated general classification of languages; to establish on this basis the universal features/phenomena, which pertain to each single language of the world; to provide the students with the linguistic results necessary for their successful methodological work at school and with the understanding of a systemic organisation of all languages.
- d) to establish on this basis the universal features/phenomena, which pertain to each single language of the world; to create scientifically well-grounded theoretical as well as practical phonetics/phonologies, grammars, lexicologies, stylistics and dictionaries of various languages; to acquaint the student with the fundamentals of Contrastive Typology as a branch of linguistics in general and with some of its principal methods of analysis in particular;
- c) to create scientifically well-grounded theoretical as well as practical phonetics/phonologies, grammars, lexicologies, stylistics and dictionaries of various languages; to acquaint the student with the fundamentals of Contrastive Typology as a

branch of linguistics in general and with some of its principal methods of analysis in particular; to provide the students with the linguistic results necessary for their successful methodological work at school and with the understanding of a systemic organisation of all languages.

3. Who can be called the founder of language typology?

- a) Wilhelm Humboldt
- b) Frederick Schlegel
- c) Claude Lancelot and Antoine Arnauld

4. Who can be called the founder of quantitative typology?

- a) Edward Sapire
- b) Joseph Greenberg
- c) Wilhelm Humboldt

5. Name a linguist whose teachings formed a nucleus of the Prague School.

- a) O. Isachenko
- b) N. S. Trubetskoy
- c) V. Mathesius

6. Name the method which is aimed at identifying the quantitative co-occurrence or frequency of some feature or phenomenon in the contrasted languages on the basis of statistic indexes.

- a) the ICs method
- b) Greenberg's method
- c) the statistic method

7. Who suggested a new object of typological investigation – syntactic connections?

- a) F.N. Fink
- b) F. Mistely
- c) H. Steintal

8. A. Schlegel singled out ... typologically common groups of languages

- a) 3
- b) 4
- c) 2

9. ... is used to establish structural or semantic isomorphisms and allomorphisms in the contrasted languages. It is usually employed to investigate a restricted number of

genealogically related or non-related languages.

- a) the historical method
- b) the contrastive linguistic method
- c) the typological method

10. Who took the inner form of the word as a relevant criterion of classificational typology and grounded his theory on two criteria (the placement of syntactically principal parts in the sentence and the inner form of the word)?

- a) F.N. Fink
- b) F. Mistely
- c) H. Steinthal

11. Who introduced an unknown approach to the typological investigation of languages on the basis of their syllabic root morphemes structure?

- a) F. Mistely
- b) F. Bopp
- c) E. Sapir

12. Who singled out three types of languages: passive, ergative and nominative?

- a) I. I. Meshchaninov
- b) N. Ya. Marr
- c) E. Sapir

T. 3 Typology of the Phonetic (Phonological) Systems in the contrasted languages

Choose the correct answer:

1. How many vowels are in English?

- a) 23
- b) 20
- c) 19
- d) 24

2. What principle is odd here? English, Ukrainian, Russian and German vowels may be contrasted:

- a) according to the horizontal position of the bulk of the tongue
- b) according to the position of the tip of the tongue
- c) according to the vertical position of the height of the tongue
- d) according to the position of the lips

3. Both Ukrainian and English consonants are classified according to ...
- a) the manner of the production of noise; the work of the vocal chords
 - b) the active organ, forming an obstruction; the work of the vocal chords
 - c) the manner of the production of noise; the active organ, forming an obstruction; the work of the vocal chords
4. The shape of the tongue in pronouncing English and Ukrainian forelingual consonants is
- a) different
 - b) the same
5. Name the type of oppositions which is not available in Ukrainian.
- a) high-narrow vs. mid-broad vowels
 - b) high-broad vs. low-broad vowels
 - c) monophthong vs. a diphthong
 - d) monophthong vs. monophthong
6. Word stress can change the names of materials into abstract nouns in
- a) English
 - b) Ukrainian
 - c) in both languages
7. Compound adjectives are pronounced with a single stress on the second element in
- a) English
 - b) Ukrainian
 - c) in both languages
8. Stress may be: on the first syllable, on the second syllable, on the last syllable in
- a) English
 - b) Ukrainian
 - c) in both languages
9. What type of syllable structure is not available in English?
- a) CVC
 - b) CCVC
 - c) CCCCVC
 - d) CVCCCC

10. The word stress in English is:

- a) dynamic and shifting
- b) stable
- c) fixed
- e) not shifting

11. Allomorphic are ... in the consonantal systems of the contrasted languages.

- a) dental consonants
- b) labiodental consonants
- c) interdental consonants

12. The allomorphic feature distinguishing the Ukrainian phonological system from the English one is ...

- a) pitch range
- b) sentence stress
- c) tempo

T. 4 Typology of the Lexical Systems in the contrasted languages

Choose the correct answer:

1. The formation of compound words in English and Ukrainian ...

- a) is characterised only by isomorphic features
- b) is characterised only by allomorphic features
- c) is characterised both by isomorphic and allomorphic features as well

2. The combined abbreviation of acronyms and complete words ...

- a) is used in both contrasted languages (English and Ukrainian)
- b) is specifically Ukrainian
- c) is specifically English

3. Reduplication ...

- a) is more productive in English than in Ukrainian
- b) is more productive in Ukrainian than in English
- c) is non-productive in both languages

4. Idiomatic expressions are ...

- a) structurally, lexically and semantically fixed phrases or sentences having mostly the meaning, which is not made up by the sum of meanings of their component parts

- b) structurally, lexically and semantically fixed phrases or sentences having mostly the meaning, which is made up by the sum of meanings of their component parts
- c) structurally, lexically and semantically meaning of the words.
- d) lexically phrases that have a definite meaning.

5. The semantic structure of the bulk of English words is ...

- a) richer than that of Ukrainian
- b) lesser than that of Ukrainian
- c) the same

6. What are the levels of translating the national idiom?

- a) the level of the interlinear rendering
- b) the literary/literary artistic level
- c) the level of the interlinear rendering and the literary/literary artistic level
- d) the first level

7. Lexico-semantic groups of words (nouns, adjectives, verbs, prepositions, conjunctions) are ... in English and Ukrainian.

- a) practically isomorphic
- b) of allomorphic nature

8. The ... features of synonyms, antonyms and homonyms in the languages contrasted are of lingual character as in this microstructures work regularities of certain language.

- a) allomorphic
- b) isomorphic

9. Identify the type of word formation which coincides in English and Ukrainian in given words: *godmother*, *note-book*, *казна-що*, *півтораста*

- a) derivation
- b) compounding
- c) reduplication

10. The English professionalism *tutorial* and Ukrainian *консультація*

- a) belong to common stylistically distinct subclasses of lexicon
- b) belong to divergent stylistically distinct subclasses of lexicon

11. The semantically motivated words prevail in ...

- a) in English
- b) in Ukrainian

12. Shortening ...

- a) is more productive in English than in Ukrainian.
- b) is more productive in Ukrainian than in English.
- c) is non-productive in both languages

MODULE 2. MORPHOLOGICAL AND SYNTACTIC SYSTEMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN

T. 5 Typology of the Morphological Systems in the contrasted languages

Choose the correct answer:

1. The category of number in Ukrainian is realized ...

- a) synthetically
- b) analytically
- c) both synthetically and analytically

2. The formation of plural number by way of sound interchange (ablaut) in English nouns: foot-feet, tooth-teeth, goose-geese; man-men, woman-women; louse-lice, mouse-mice is ...

- a) completely allomorphic
- b) completely isomorphic
- c) both features observed

3. The combinability of English verbs with postpositional particles is of ... character.

- a) isomorphic
- b) allomorphic

4. The main classes of singularia tantum nouns are of

- a) isomorphic nature
- b) allomorphic nature
- c) isomorphic and allomorphic nature

5. According to the grammar form the following English *inverted commas*, *tidings* and Ukrainian *хремтини*, *жмурки* nouns belong to the ... in the contrasted languages.

- a) allomorphic semantic groups
- b) isomorphic semantic group of singularia tantum nouns
- c) isomorphic semantic group of pluralia tantum nouns

6. The category of definiteness and indefiniteness in English and Ukrainian may be identified ...
- a) at language level
 - b) at speech level
 - c) at both language and speech level
7. What adverbs are absolutely allomorphic for the English language?
- a) по-новому, по-осінньому
 - b) малий, великий
 - c) вечірній, гарний
8. What numerals are allomorphic for the English language?
- a) дві п'ятих, одна цілі і три десятих
 - b) перший, двадцять третій
 - c) двісті десятеро, обое
9. The categories of person and number are realised in both contrasted languages
- a) synthetically
 - b) analytically
 - c) both synthetically and analytically
10. What category is realised in English synthetically or analytically but only synthetically in Ukrainian?
- a) the category of voice
 - b) the category of aspect
 - c) the category of mood
11. What feature of the adverb is allomorphic for the English language?
- a) the use of adverbials in the function of a simple nominal predicate
 - b) existence of a large group of pronominal adverbs
 - c) existence of the degree of comparison
12. isomorphic classes of qualitative adjectives exist in the contrasted languages.
- a) 4
 - b) 3
 - c) 5

T. 6 Typology of the Syntactic Systems in the contrasted languages

Choose the correct answer:

1. Identify the type of syntactic relations in the following word combinations which coincides in English and Ukrainian: *out went he, дерева посаджені, поле засіяне*

- a) Attributive relations
- b) Objective relations
- c) Predicative relations

2. Secondary predicative relations are completely missing in

- a) Ukrainian
- b) English

3. ... have a larger quantitative representation of paradigmatic/structural types in English.

- a) Two-member sentences
- b) One-member sentences

4. A syntactic process representing a co-ordinate joining of components which are syntactically equal in rank is called

- a) expansion
- b) extension

5. ... are formed in co-ordinate and in subordinate word-groups to express different adverbial meanings in the contrasted languages.

- a) attributive relations
- b) adverbial relations
- c) objective relations

6. The only two-member sentences, which are non-existent in Ukrainian, are

- a) impersonal sentences, indefinite personal sentences, sentences with the secondary predication constructions, sentences with the gerundial complexes used as predicative constructions
- b) sentences with the implicit agent and passive predicate verb followed by a preposition, sentences with the secondary predication constructions, sentences with the gerundial complexes used as predicative constructions
- c) impersonal sentences, indefinite personal sentences, sentences with introductory "it" or "there", sentences with the implicit agent and passive predicate verb followed by a

preposition, sentences with the secondary predication constructions, sentences with the gerundial complexes used as predicative constructions

7. Predicative clauses are equally characterised in English and Ukrainian by

- a) isomorphic features
- b) both isomorphic and allomorphic features
- c) allomorphic features

8. Representation is a particular process of syntactic substitution which exists

- a) only in English
- b) only in Ukrainian
- c) in both languages

9. Common types of one-member sentences in both contrasted languages are

- a) imperative sentences, exclamatory sentences, infinitival sentences
- b) definite personal sentences, imperative sentences, exclamatory sentences, infinitival sentences
- c) imperative sentences, exclamatory sentences, indefinite personal sentences

10. Nominal clauses in complex sentences of the contrasted languages are characterized by

- a) isomorphic features
- b) both isomorphic and allomorphic features
- c) allomorphic features

T. 7 Typological Characteristics of the Main and Secondary Parts of the Sentence in English and Ukrainian

Choose the correct answer:

1. The way of expressing object in the given sentence “*It is no good your flying in temper*” is ...

- a) allomorphic for the Ukrainian language
- b) used in both languages

2. The way of expressing predicative in the given sentence “*He seemed to have completely lost interest in everything*” is ...

- a) allomorphic for the Ukrainian language
- b) used in both languages

3. The way of expressing the adverbial modifier of purpose in the given sentence “*She stood aside for him to go by*” is ...
- allomorphic for the Ukrainian language
 - used in both languages
4. The way of expressing the predicative in the given sentence “*Deciding is acting*” is ...
- allomorphic for the Ukrainian language
 - used in both languages
5. Parenthetical words/phrases and sentences are used in the contrasted languages to express ...
- subjective and evaluative modality
 - the general assessment of the action or fact on the part of the speaker
 - general impression of the sentence
 - author’s mood
6. The homogeneous adverbial modifiers in the contrasted languages are characterised by
- isomorphism
 - allomorphism
 - both
7. The homogeneous adverbial modifiers in the contrasted languages are characterised by
- isomorphism
 - allomorphism
 - both isomorphism and allomorphism
8. The way of expressing object in the given sentence “*They asked him many questions*” is ...
- allomorphic for the Ukrainian language
 - used in both languages
9. The way of expressing the adverbial modifier of purpose in the given sentence “*You learn a language best by hearing it spoken*” is ...
- allomorphic for the Ukrainian language
 - used in both languages

10. The way of expressing the predicative in the given sentence “*The boy must be forty by now*” is ...

- a) allomorphic for the Ukrainian language
- b) used in both languages

Keys

T 1-2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7
1.1) d	1. b	1. c	1. a	1. c	1. a
2) c	2. c	2. c	2. a	2. a	2. a
3) a	3. c	3. a	3. b	3. a	3. a
4) b	4. a	4. a	4. a	4. a	4. a
2. c	5. c	5. a	5. c	5. b	5. a
3. a	6, b	6. c	6. c	6. c	6. a
4. b	7. b	7. a	7. a	7. b	7. a
5. b	8. c	8. b	8. c	8. a	8. b
6. b	9. c	9. b	9. a	9. a	9. a
7. c	10. a	10. a	10. b	10. b	10. b
8. a	11. c	11. a	11. a		
9. b	12. c	12. c	12. a		
10. b					
11. b					
12. a					

**MODULE 1. PHONETIC (PHONOLOGICAL) AND LEXICAL SYSTEMS
IN ENGLISH AND UKRAINIAN**

Contrastive typology as a science. History of typological investigations

1. What is the difference between Typology and Contrastive Typology?
2. What are the tasks of Contrastive Typology.
3. What methods of typological analysis do you know?
4. What do you know about Greenberg's method.
5. Who are Frederick Schlegel and August Schlegel? What was their contribution into the development of Contrastive Typology?
6. What do you know the classification of languages by N. S. Trubetsky?
7. Name the most prominent scientists of the Prague school linguists. Comment on their contribution to Contrastive Typology.
8. What typological problem was investigated by T. A. Brovchenko?

Typology of the Phonetic (Phonological) Systems in the contrasted languages

1. Name constants of contrasting at phonetic (phonological) levels. Why do we speak not only about phonetic but also about the phonological level?
2. What is the difference between the classification of English and Ukrainian phonemes according to the stability of the articulation?
3. Name those features of vowel phonemes that can be observed only in English.
4. What is the number of consonant phonemes in the contrasted languages?
5. Name those features of consonant phonemes that can be observed only in Ukrainian.
6. What structural types of syllable are common in the contrasted languages?
7. What types of word-stress can be observed in English?
8. Is it possible in English to pronounce a word with two primary stresses? If it is possible, give examples.

Typology of the Lexical Systems in the contrasted languages

1. Enumerate the extralingual factors facilitating the typological study of the vocabulary.
2. What is the object of typological investigation on the lexical level?
3. Who is the author of the global classification of lexicon? How many classes does it include? Enumerate them.
4. What common groups of the formal vocabulary in the contrasted languages can you name?
5. What groups of synonyms are common in the contrasted languages?

6. What language is richer from the point of view of semasiological structure of words? Explain the reason.
7. What do you understand under term “motivation”? What type of motivation prevails in the English language?
8. What isomorphic and allomorphic features have you noticed in the contrasted lexical systems?

MODULE 2. MORPHOLOGICAL AND SYNTACTIC SYSTEMS IN ENGLISH AND UKRAINIAN

Typology of the Morphological Systems in the contrasted languages

1. What are the constants of the morphological level?
2. What are the main features of typological isomorphism and allomorphy in the sphere of the category of case in English and Ukrainian?
3. Name allomorphic features of the adverb in the contrasted languages.
4. What is the difference between the English and Ukrainian reflexive pronouns?
5. Name the class of adjectives that is allomorphic for English.
6. Name allomorphic features of the adjective in the contrasted languages.
7. What are the principal divergent features between grammar categories of the finite verb in the contrasted languages.
8. What are the main features of typological isomorphism and allomorphy in the sphere of the category of definiteness/indefiniteness in English and Ukrainian?

Typology of the Syntactic Systems in the contrasted languages

1. What common syntactic processes can be found in the contrasted languages?
2. What common and what divergent features have you noticed contrasting syntactic relations in English and Ukrainian.
3. What types of syntactic connection do you know? What type of syntactic connection prevails in Ukrainian?
4. What means (analytical, synthetic or combined) are predominant in English? What about Ukrainian?
5. Name types of one-member sentences that exist only in Ukrainian.
6. What are the types of word-groups in the contrasted languages? Name the type which extensively used in English.
7. What are common structural forms of word-groups in the contrasted languages?
8. Name the two-member sentences, which are non-existent in Ukrainian.

Typological characteristics of the main and the secondary parts of the sentence in English and Ukrainian

1. What ways of expressing the subject display allomorphic features characteristic?
2. What structural forms of the subject are allomorphic for the Ukrainian language?
3. Name the forms of expressing the predicate in English where allomorphy is observed.
4. Name types of the simple predicate of isomorphic nature.
5. Name ways of expressing the object in both languages.
6. In what language can attributive adjuncts agree with the head noun in gender, case, and number?
7. What ways of expressing the subject display isomorphic features characteristic?
8. Are semantic functions of the subject common or divergent in the contrasted languages?

Згідно навчального плану підготовки студентів підсумковий контроль з дисципліни «Порівняльна типологія англійської та української мов» проводиться у формі екзамену.

Питання до екзамену

1. Порівняльна типологія як наука, її мета та завдання. Методи дослідження порівняльної типології.
2. Історія досліджень з порівняльної типології.
3. Порівняльна характеристика вокалістичної системи англійської та української мов.
4. Порівняльна характеристика консонантичної системи англійської та української мов.
5. Порівняльна характеристика складоутворення англійської та української мов.
6. Наголос в англійській та українській мовах.
7. Особливості інтонаційної системи англійської та української мов.
8. Соціальна, стилістична, функціональна класифікації лексичної бази порівнювальних мов.
9. Ізоморфізм і аломорфізм у морфемній структурі англійської та української мов.
10. Словотвір англійської та української мов. Типи словотворення порівнюваних мов.
11. Типи ідіоматичних виразів і усталених виразів в англійській та українській мовах.
12. Типологічна характеристика самостійних частин мови в англійській та українській мовах: іменник.
13. Типологічна характеристика самостійних частин мови в англійській та українській мовах: дієслово.
14. Типологічна характеристика самостійних частин мови в англійській та українській мовах: прикметник.
15. Типологічна характеристика самостійних частин мови в англійській та українській мовах: прислівник.
16. Типологічна характеристика самостійних частин мови в англійській та українській мовах: безособові форми дієслова.
17. Типологічна характеристика службових (несамостійних) частин мови в англійській та українській мовах.
18. Типологія словосполучень в англійській та українській мовах.
19. Порівняльна характеристика підмета як головного члена речення.

20. Порівняльна характеристика присудка в англійській та українській мовах.
21. Порівняльна характеристика другорядних членів речення в англійській та українській мовах.
22. Незалежні члени речення у порівнюваних мовах.
23. Порівняльна характеристика простих речень в англійській та українській мовах.
24. Типологічна характеристика складносурядних речень в англійській та українській мовах.
25. Типологічна характеристика складнопідрядних речень в англійській та українській мовах.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

Бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1-5 балів	<p>Відповіді на запитання неповні, невпевнені. Типологічні положення не проілюстровано відповідними прикладами із порівнюваних мов.</p> <p>Здобувач має уявлення про найголовніші поняття з курсу, але не в повній мірі володіє теоретичними знаннями; може охарактеризувати поодинокі ізоморфні та аломорфні риси порівнюваних мов на відповідному мовному рівні; має фрагментарні знання щодо типових помилок, що виникають через схожі явища на різних рівнях англійської та української мов; виявляє поодинокі ізоморфні й аломорфні риси та явища у кожній із порівнюваних мов; не може пояснити виявлені схожі й відмінні риси та явища; епізодично враховує у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах; може проводити фрагментарний порівняльний аналіз явищ англійської та української мов.</p>
6-10 балів	<p>Відповіді на запитання формальні, книжкові. Типологічні положення не проілюстровано відповідними прикладами із порівнюваних мов.</p> <p>Здобувач знає предмет, завдання та цілі курсу, основні поняття, але демонструє епізодичне знання теоретичного матеріалу; здатний охарактеризувати ізоморфні та аломорфні риси порівнюваних мов на кожному мовному рівні, але допускає помилки, що впливають на кінцевий результат аналізу; має фрагментарні знання щодо типових помилок, що виникають через схожі явища на різних рівнях англійської та української мов; некоректно застосовує теоретичні знання при аналізі мовних явищ порівнюваних мов; виявляє, не пояснює ізоморфні й аломорфні риси та явища у кожній із порівнюваних мов; частково враховує у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах; може проводити фрагментарний порівняльний аналіз явищ англійської та української мов.</p>

11-15 балів	<p>Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні помилки у визначеннях. Типологічні положення проілюстровано відповідними прикладами із порівнюваних мов, але тими, що надані викладачем.</p> <p>Здобувач знає предмет, завдання та цілі курсу, основні поняття; володіє теоретичним матеріалом на достатньому рівні, але не досить впевнено використовує його при аналізі мовних явищ порівнюваних мов; може охарактеризувати найбільш суттєві типологічні ознаки англійської та української мов, ізоморфні та аломорфні риси порівнюваних мов на кожному мовному рівні; володіє знаннями щодо типових помилок, що виникають через схожі явища на різних рівнях англійської та української мов; вміє розпізнавати та пояснювати мовні засоби різних рівнів, але робить несуттєві помилки; частково враховує у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах; може проводити порівняльний аналіз явищ англійської та української мов на різних рівнях, але допускає деякі неточності.</p>
16-20 балів	<p>Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, типологічні положення проілюстровані відповідними власними прикладами із порівнюваних мов.</p> <p>Здобувач глибоко знає основні поняття курсу, вміє їх використовувати при аналізі мовних явищ порівнюваних мов; може охарактеризувати найбільш суттєві типологічні ознаки англійської та української мов, ізоморфні та аломорфні риси порівнюваних мов на відповідному мовному рівні; володіє знаннями щодо типових помилок, що виникають через схожі явища на різних рівнях англійської та української мов; враховує у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах; демонструє логічність викладення інформації, встановлення причинно-слідчих зв'язків; може проводити порівняльний аналіз явищ англійської та української мов на відповідному рівні.</p>

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
<p align="center">Відмінно (90-100 А)</p>	<p>Здобувач вищої освіти має грунтовні знання про терміносистему, необхідну для розуміння та аналізу типологічних мовних явищ в порівняльному аспекті; типологічні ознаки англійської та української мов; на високому рівні визначає спільні та відмінні риси порівнюваних мов на фонетичному, лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях; типові помилки, що виникають у зв'язку з інтерференцією англійської та української мов. Усні відповіді повні, логічні й обґрунтовані.</p> <p>На високому рівні вміє надавати типологічні характеристики мовних явищ, які є ізоморфними/аломорфними для відповідних підсистем англійської та української мов, з урахуванням досягнень сучасних лінгвістичних досліджень; розрізняти та аналізувати ізоморфні й аломорфні риси та явища в мікросистемах англійської та української мов; враховувати у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах; на основі спостереження мовних фактів долати мовну інтерференцію англійської та української мов шляхом виявлення схожих та відмінних рис обох мов; використовувати необхідний інструментарій порівняльно-зіставних методів для проведення науково-дослідної роботи, пов'язаної з лінгвістичними, лінгводидактичними та методичними проблемами.</p>
<p align="center">Добре (82-89 В)</p>	<p>Здобувач вищої освіти має достатні знання про терміносистему, необхідну для розуміння та аналізу типологічних мовних явищ в порівняльному аспекті, проте наявні деякі помилки у визначеннях; визначає типологічні ознаки англійської та української мов, спільні та відмінні риси порівнюваних мов на фонетичному, лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях, але припускається незначних огріхів у порівняннях, формулюванні висновків; типові помилки, що виникають у зв'язку з інтерференцією англійської та української мов. Усні відповіді повні, логічні, натомість не завжди обґрунтовані.</p> <p>На достатньому рівні володіє вміннями надавати типологічні характеристики мовних явищ, які є ізоморфними/аломорфними</p>

	<p>для відповідних підсистем англійської та української мов, з урахуванням досягнень сучасних лінгвістичних досліджень, але допускаючи деякі неточності; у цілому коректно розрізняти та аналізувати ізоморфні й аломорфні риси та явища в мікросистемах англійської та української мов; у цілому враховувати у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах, але припускається несуттєвих помилок; на основі спостереження мовних фактів долати мовну інтерференцію англійської та української мов шляхом виявлення схожих та відмінних рис обох мов, але припускається незначних помилок; у цілому вміє використовувати необхідний інструментарій порівняльно-зіставних методів для проведення науково-дослідної роботи, пов'язаної з лінгвістичними, лінгводидактичними та методичними проблемами.</p>
<p>Добре (74-81 С)</p>	<p>Здобувач вищої освіти має знання про терміносистему, необхідну для розуміння та аналізу типологічних мовних явищ в порівняльному аспекті, проте наявні помилки у визначеннях; визначає типологічні ознаки англійської та української мов, спільні та відмінні риси порівнюваних мов на фонетичному, лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях, але студент припускається деяких огріхів у порівняннях, формулюванні висновків, не може навести власних прикладів; більшість типових помилок, що виникають у зв'язку з інтерференцією англійської та української мов. Усні відповіді повні, логічні, натомість не завжди обґрунтовані.</p> <p>На середньому рівні володіє вміннями надавати основні типологічні характеристики мовних явищ, які є ізоморфними/аломорфними для відповідних підсистем англійської та української мов, з урахуванням досягнень сучасних лінгвістичних досліджень, однак припускаючись деяких помилок; розрізняти та аналізувати ізоморфні й аломорфні риси та явища в мікросистемах англійської та української мов, однак з деякими труднощами та огріхами під час аналізу; враховувати у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах, але наявні помилки; на основі спостереження мовних фактів долати мовну інтерференцію англійської та української мов шляхом виявлення основних</p>

	<p>схожих та відмінних рис обох мов, але з деякими труднощами при формулюванні; викликає певні труднощі використання необхідного інструментарію порівняльно-зіставних методів для проведення науково-дослідної роботи, пов'язаної з лінгвістичними, лінгводидактичними та методичними проблемами.</p>
<p>Задовільно (64-73 D)</p>	<p>Здобувач вищої освіти має недостатні знання про терміносистему, необхідну для розуміння та аналізу типологічних мовних явищ в порівняльному аспекті, але наявні грубі помилки у визначеннях та формулюваннях; називає типологічні ознаки англійської та української мов, спільні та відмінні риси порівнюваних мов на фонетичному, лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях, але припускається грубих помилок у порівняннях, формулюванні висновків, не може навести прикладів; типові помилки, що виникають у зв'язку з інтерференцією англійської та української мов, але лише деякі. Усні відповіді не повні, здобувач вищої освіти ускладнюється в їх обґрунтуванні.</p> <p>На задовільному рівні володіє вміннями надавати основні типологічні характеристики мовних явищ, які є ізоморфними/аломорфними для відповідних підсистем англійської та української мов, з урахуванням досягнень сучасних лінгвістичних досліджень, припускаючись грубих помилок; розрізняти та аналізувати лише деякі ізоморфні й аломорфні риси та явища в мікросистемах англійської та української мов, наявні помилки, що впливають на кінцевий результат аналізу; частково враховувати у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах, наявні суттєві помилки; на основі спостереження мовних фактів долати мовну інтерференцію англійської та української мов шляхом виявлення лише деяких схожих та відмінних рис обох мов, однак зі значними труднощами при формулюванні та помилками; має труднощі у використанні необхідного інструментарію порівняльно-зіставних методів для проведення науково-дослідної роботи, пов'язаної з лінгвістичними, лінгводидактичними та методичними проблемами.</p>
<p>Задовільно (60-63 E)</p>	<p>Здобувач вищої освіти на репродуктивному рівні має знання про терміносистему, необхідну для розуміння та аналізу</p>

	<p>типологічних мовних явищ в порівняльному аспекті, наявні грубі помилки у визначеннях та формулюваннях; демонструє фрагментарні знання про типологічні ознаки англійської та української мов, спільні та відмінні риси порівнюваних мов на фонетичному, лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях, фрагментарні знання про типові помилки, що виникають у зв'язку з інтерференцією англійської та української мов. Усні відповіді не повні, не обґрунтовані.</p> <p>На <i>низькому рівні</i> володіє <i>вміннями</i> надавати основні типологічні характеристики мовних явищ, які є ізоморфними/аломорфними для відповідних підсистем англійської та української мов, припускаючись грубих помилок та тільки за допомогою викладача; вміє розрізняти та аналізувати лише поодинокі ізоморфні й аломорфні риси та явища в мікросистемах англійської та української мов, наявні грубі помилки, що впливають на кінцевий результат аналізу; епізодично враховувати у комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах; не вміє на основі спостереження мовних фактів долати мовну інтерференцію англійської та української мов шляхом виявлення схожих та відмінних рис обох мов; виявляє часткові вміння використовувати необхідний інструментарій порівняльно-зіставних методів для проведення науково-дослідної роботи, пов'язаної з лінгвістичними, лінгводидактичними та методичними проблемами.</p>
Незадовільно (35-59 FX)	<p>Здобувач вищої освіти має <i>фрагментарні знання</i> про терміносистему, необхідну для розуміння та аналізу типологічних мовних явищ в порівняльному аспекті; фрагментарні знання про типологічні ознаки англійської та української мов, спільні та відмінні риси порівнюваних мов на фонетичному, лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях (менше, ніж половина обсягу), не знає типові помилки, що виникають у зв'язку з інтерференцією англійської та української мов. Усні відповіді часткові, не обґрунтовані.</p> <p>Здобувач вищої освіти <i>майже не вміє</i> надавати деякі основні типологічні характеристики мовних явищ, які є ізоморфними/аломорфними для відповідних підсистем англійської та української мов, не враховує досягнення сучасних</p>

	лінгвістичних досліджень; вмiє розрiзнити поодинокi iзоморфнi й аломорфнi риси та явища в мiкросистемах англiйської та української мов, але не вмiє їх аналізувати та пояснювати; епiзодично враховує у комунікативнiй дiяльностi закономірностi функціонування мовних одиниць рiзних рiвнiв в англiйській та українській мовах; не вмiє на основi спостереження мовних фактiв долати мовну iнтерференцію англiйської та української мов шляхом виявлення схожих та вiдмiнних рис обох мов; не вмiє використовувати необхідний iнструментарій порiвняльно-зiставних методiв для проведення науково-дослiдної роботи, пов'язаної з лiнгвістичними, лiнгводидактичними та методичними проблемами.
--	---

***Розподiл балiв, якi отримують здобувачі
за результатами поточного i пiдсумкового контролю***

Поточний контроль (практичні заняття, самостійна робота, контрольні модульні роботи ІНДЗ тощо)			Екзамен	Сума
Модулі	Бали	Разом	0–20	0–100
Модуль 1				
Тема 1	0–5	0–40		
Тема 2	0–10			
Тема 3	0–10			
Тема 4	0–10			
Модульна контрольна робота	0–5			
Модуль 2				
Тема 1	0–15	0–40		
Тема 2	0–10			
Тема 3	0–10			
Модульна контрольна робота	0–5			

Основна література

1. Березенко В. М. Порівняльна типологія англійської та української мов: навчальний посібник. Київ : «Освіта України», 2011. 140 с.
2. Бровченко Т. О., Корольова Т. М. Фонетика англійської мови (контрастивний аналіз англійської та української вимови) : підручник. Миколаїв, 2006. 300 с.
3. Волошок І. Ю. Інтерференція та її типи на різних мовних рівнях. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. 2012. Вип. 62. С. 81-85.
4. Еременко Т. Е., Королева Т. М. Типология интонации. Одесса, 1986. 125 с.
5. Зеленецкий А. Л. Сравнительная типология основных европейских языков : учебн. пособ. Москва : Академия, 2004. 252 с.
6. Лук'яненко І.О. Практикум з порівняльної типології англійської та української мов : навч. посібник для студентів ст. курсів та викл. фак. та ін-тів іноз. мов. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2012. 97 с.
7. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця, 2003. 464 с.
8. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А. Э. Левицкий и др. Киев, 2009. 360 с.
9. Швачко Т. Т., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. Киев, 1977.

Допоміжна література

1. Бровченко Т. О. Основи контрастивного аналізу мов. *Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов*. Київ, 1981. С. 17-62.
2. Вежбицкая А. Сопоставление культур через посредство лексики и прагматики. Москва : Языки славянской культуры, 2001. 193 с.
3. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов : посіб. для перекладацьких відділень вузів. Вінниця, 2003. 248 с.
4. Гринберг Дж. Квантитативный подход к морфологической типологии языков. *Новое в лингвистике*. Вип. III. Москва : Изд-во иностр. лит-ры, 1963. С. 60-94.
5. Дроботенко В. Ю. Фразеологічні утворення в різноструктурних мовах (на матеріалі української, англійської та іспанської мов). *Studia philologica*. 2017. Вип. 8. С. 36-4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stfil_2017_8_8.
6. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Вінниця, 2005. 224 с.

7. Єременко Т. Є., Лук'янченко І. О. Релігійні фразеологізми як феномен культури (на матеріалі англійської, української та турецької мов). *Науковий вісник ПНПУ ім. К.Д. Ушинського. Лінгвістичні науки* : зб. наук. праць. Одеса, 2015. № 21. С. 85-95.
8. Жлуктенко Ю. О., Бублик В. Н. Контрастивна лінгвістика : Проблеми і перспективи. *Мовознавство*. 1976. № 4. С. 3-15.
9. Жлуктенко Ю. О. Порівняльна граматики української та англійської мов. Київ, 1960. 160 с.
10. Копров В. Ю. Сопоставительная типология предложения. Воронеж : Изд-во Воронежского гос. ун-та, 2000. 192 с.
11. Карамішева І. Д. Контрастивна граматики англійської та української мов. 3-те вид. Вінниця : «Нова книга», 2017. 336 с.
12. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства : підручник. Київ : Академія, 2006. 424 с.
13. Кульчицька Н. О. Особливості явища інтерференції в процесі навчання англійської мови як другої іноземної у філологічному ВНЗ. *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету*. Серія Педагогічні науки. 2010. №3. С. 241–245.
14. Лук'янченко І. О., Норик О. О. Фразеологізми з гастрономічним компонентом в англійській та українській мовах. *Сучасна наука: теорія і практика* : матеріали VII міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 26-27 черв. 2015 р. Київ : ГО «ІОМП», 2015. С. 45-51.
15. Мечковская Н. Б. Общее языкознание: структурная и социальная типология языков: учебное пособие. Минск : Амалфея, 2000. 368 с.
16. Пастушенко Т. В. Зіставна граматики англійської та української мов (Розділ «Дієслово») : Теорія і практика (The Verb: A Contrastive View. Theory and Practice) : навч. посіб. для студ. філол. факульт. вищ. навч. закл. Київ, 2010. 172 с.
17. Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов : зб. статей АН УРСР, Ін-ту мовознавства ім. О. О. Потебні / відп. ред. Ю. О. Жлуктенко. Київ : Наук. думка, 1981. 356 с.
18. Рождественский Ю. В. Лекции по общему языкознанию. Москва : Добросвет, 2000. 344 с. URL : <http://genling.ru/books/item/f00/s00/z0000008/st041.shtml>
19. Рождественский Ю. В. Типология слова. 2-е изд., доп. Москва : Комкнига, 2007. 286 с.
20. Сухорольська С. М., Федоренко О. І. Методи лінгвістичних досліджень : навч. посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 344 с.
21. Широкова Л. В. Сопоставительная типология разноструктурных языков (фонетика, морфология) : учебник. Москва : Добросвет, 2000. 196 с.

22. Широкова А. В. Сравнительная типология разноструктурных языков. Москва : Добросвет, 2000. 301 с.
23. Bickel В. Typology in the 21st century : major developments. *Linguistic Typology*. 2007. № 11. P. 239-251.
24. Comrie В. S. Language Universals and Linguistic Typology. Chicago : The University of Chicago Press, 1989. 264 p.
25. Croft W. Typology and universals. Cambridge, 2002. 341 p.
26. Whaley L. J. Introduction to typology : The unity and diversity of language. Newbury Park, 1997. 352 p.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Лингвистический энциклопедический словарь. URL : <http://tapemark.narod.ru/les/index.html>.
2. Словарь лингвистических терминов. URL : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Linguist/DicTermin/index.php.
3. English Phonetics (contrastive analysis of English and Ukrainian pronunciation) dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/7825
4. Glossary of linguistic terms. URL: <http://www.sil.org/linguistics/GlossaryOfLinguisticTerms/>
5. Search Linguistics Dictionary. URL: <http://dictionary.babylon.com/language/linguistics/>.
6. Typology of language meanings in diachronic and contrastive aspects. URL: <https://typology.com.ua/>
7. <https://library.pdpu.edu.ua/>

Навчальне видання

Лук'янченко Ірина Олегівна

**Методичні рекомендації
до практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни
«Порівняльна типологія англійської та української мов»**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальність 014 Середня освіта. Мова і література (англійська)

Авторська редакція